

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10Csp/140/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316210962
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2018:8316210962.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v spore žalobkyne D.Á. C., nar. X.X.XXXX, trvale bytom D. XX, zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, Svidník proti žalovanému BENCONT COLLECTION, a.s., Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., Martinčekova 13, Bratislava, o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.05.2007, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným na výkon zrážok zo mzdy.

Súd vzájomnú žalobu o zaplatenie 1189,21 eur s príslušenstvom zamietá.

Žalobkyni vo vzťahu k žalovanému priznáva náhradu trov konania v plnom rozsahu.

O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Súd zrušuje uznesenie Okresného súdu Humenné o nariadení neodkladného opatrenia č.k. 10Csp/140/2016 zo dňa 19.12.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co/35/2017 zo dňa 30.03.2017 a to ku dňu právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa podala dňa 22.11.2016 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadala žalovanému BENCONT COLLECTION, a.s., Bratislava uložiť povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.05.2007 na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne. Zároveň žiadala žalovaného v 1. rade zaviazať na náhradu trov konania.

Z obsahu žaloby vyplýva, že napadnutá dohoda o zrážkach zo mzdy je súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa a dohoda o zrážkach zo mzdy je v nej uvedená drobným písmom v čl. 3 bod 4 zmluvného formulára. V čase podpisovania zmluvy o úvere nemala žalobkyňa vedomosť o tom, že podpisom zmluvy zároveň uzatvára aj Dohodu o zrážkach zo mzdy. O tejto skutočnosti sa dozvedela až od svojho zamestnávateľa.

Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktorým by jej bola uložená povinnosť plniť, spoločnosť Q. J. J., I..J.. ako jej zamestnávateľ, je povinný vykonávať zrážky z jej mzdy a ona nemá možnosť ich priamo zastaviť, ani obmedziť. Jej zamestnávateľ je v zmysle zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Žalovaný v 1. rade ako veriteľ, výšku dlhu

sám jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Chýba akákoľvek súdna kontrola spotrebiteľskej zmluvy z toho hľadiska, či táto neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by podliehali ex-offo súdnej kontrole prípadne, či zmluva obsahuje všetky náležitosti, ktoré vyžadoval v tom čase platný a účinný zákon o spotrebiteľských úveroch.

Právny predchodca žalovaného požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na to, že podľa zmluvy konečná splatnosť úveru nastala 11.07.2011. Naviac pôvodný veriteľ - Poštová banka, a.s., vyhlásila predčasnú splatnosť celého úveru k 26.08.2009. Vykonávaním zrážok z jej mzdy by tak dochádzalo k plneniu na premlčanú pohľadávku.

V ďalšom poukázala na ustanovenie §5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. a v tomto smere aj na dôvodovú správu k zákonu č. 102/2014 Z.z.. Dohoda o zrážkach zo mzdy je súčasťou úverovej zmluvy, teda nie je vo forme osobitnej listiny s považuje ju za absolútne neplatnú. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už viackrát uviedol súdny dvor, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Ani v prípade od upustenia od použitia dohody o zrážkach zo mzdy, bez presného vyhlásenia veriteľa nemá istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jej zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne neustanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky.

Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje žalovanému, aby od nej vymohol plnenia, na ktoré nemá nárok. Aj keby dohoda, ktorú uzatvorila s právnym predchodcom žalovaného bola platná, tak podľa jej názoru, vzhľadom na to, že ňou žalovaný v 1.rade nezohľadňuje premlčanie a ani absenciu povinných náležitostí úverovej zmluvy, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, obstojí jej návrh podaný v danej právnej veci.

Obava, že žalovaný v 1. rade zasiahne do jej majetku bez súdneho prieskumu zmluvných ustanovení sa reálne naplnila požiadanim jej zamestnávateľa o vykonanie zrážok zo mzdy.

2. Spolu so žalobou v danej právnej veci žalobkyňa podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Tunajší súd uznesením č.k. 10Csp/140/2016-18 zo dňa 19.012.2016 návrhu žalobkyne vyhovel a žalovanému v 1. rade uložil povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, uvedenej v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.05.2007 na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy. Zároveň žalovanému v 2. rade (len v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia) spoločnosti Q. J. J., I..J.. T., súd uložil povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, uvedenej v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.05.2007 na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy. Proti predmetnému uzneseniu podal žalovaný v 1. rade odvolanie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co/35/2017-53 zo dňa 30.03.2017 a nadobudlo právoplatnosť dňa 13.04.2017.

3. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju v celom rozsahu zamietnuť.

4. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami a to zmluvou o úvere, obchodnými podmienkami pre úver Poštovej banky, a.s., žiadosťami o vykonávanie zrážok zo mzdy, písomným vyjadrením žalovaného a žalobkyne, prednesom právneho zástupcu žalobkyne a zistil nasledovný skutkový stav veci.

5. Dňa 11.05.2007 č. XXXXXXXXXXXX bola medzi žalobkyňou a žalovaným v 1. rade uzatvorená zmluva o úvere, bol žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 50 000 Sk, ktorý sa zaviazala splatiť v 50 splátkach po 1565 Sk. Celková výška nákladov na poskytnutý úver bola 28.247,26 Sk. Ročná úroková sadzba bola vo výške 23%, RPMN 26,58%, splatnosť prvej splátky bola dňa 11.06.2007 a každej ďalšej k 11. dňu v mesiaci s tým, dátum poslednej splátky v zmluve uvedený nebol.

V zmysle Článku 3., bod 4. Zmluvy, podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa §551 zákona č. 40/1964 Zb., ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s čl. 4., bod. 4.8. OP pre úver.

Podľa Článku 3., bod 6. Zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou vedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.

6. Podľa Článku 4., bod 4.8. Obchodných podmienok pre úver Poštovej banky, klient a banka podpisom ZoÚ uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. v platnom znení a klient udeľuje súhlas banke na predloženie tejto Dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy klienta za účelom zabezpečenia peňažných záväzkov klienta vyplývajúcich zo ZoÚ. Táto dohoda a tento súhlas sa vzťahujú aj na budúceho platiteľa mzdy klienta, ako aj na iné príjmy klienta, z ktorých umožňujú všeobecne záväzné právne predpisy vykonávať zrážky. Ukončením platnosti ZoÚ nezaniká zabezpečenie klientových záväzkov voči banke, vyplývajúcich zo ZoÚ.

Podľa Článku 11., bod 11.2. Obchodných podmienok pre úver Poštovej banky, zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ, budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody sa uplatní riešenie sporou rozhodcovská doložka, uvedená vo VOP, na základe ktorej dochádza k mimosúdnejmu riešeniu sporov.

7. Právny predchodca žalovaného v 1. rade spoločnosť PRO CIVITAS s.r.o., žiadosťou o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 28.08.2012 adresovanou zamestnávateľovi žalobkyne spoločnosti Q. J. J., I..J., ho vyzval na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne a z titulu poskytnutia úveru na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX, nakoľko žalobkyňa bola v omeškaní s úhradou sumy 2610,84 eur.

8. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 16.01.2017 uviedol, že vznáša námietku nedostatku právomoci súdu tento spor prejednávať. Daný spor je spôsobilý na prejednanie na rozhodcovskom súde, pretože rozhodcovská doložka bola medzi stranami sporu platne uzavretá. Ďalej žalovaný namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie, keďže má za to, že spolu s pôvodným veriteľom tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo, nakoľko túto podmienku používa v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Vzhľadom na ustanovenie §53 a) ods. 1 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že rozhodnutie súdu bude mať vplyv nielen na žalovaného, ale predovšetkým na dodávateľa - bankovú inštitúciu pôvodného veriteľa, ktorým bola Poštová banka a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 313 40 890. Ďalej žalovaný namietal nedostatok procesnej podmienky - naliehavého právneho záujmu podľa ustanovenia §137 písm. c) C.s.p.. Aj v prípade, ak by súd návrhu vo veci samej vyhovel a určil by neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy, nemala by táto skutočnosť žiadny vplyv na platnosť hlavného úverového zmluvného vzťahu, ktorý Dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje. Stály rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s. Bratislava, vydal dňa 17.05.2011 rozhodcovský rozsudok sp. zn. O., ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.06.2011 a vykonateľnosť dňa 19.06.2011, ktorým zaviazal žalobcu (v právnom postavení pred rozhodcovským súdom žalovaného) zaplatiť žalovanému (v právnom postavení pred rozhodcovským súdom žalobcovi) istinu 1189,21 eur, úroky, úroky z omeškania, poplatky a náhradu trov rozhodcovského konania. Uvedenú povinnosť si žalobkyňa nespĺnila. Žalobkyňa nemôže preukázať naliehavý právny záujem ani z dôvodu, že zabezpečovací inštitút, ktorý explicitne upravuje jeden zo základných právnych predpisov, ktorým je Občiansky zákonník a ktorým je dohoda o zrážkach zo mzdy, právny predchodca žalovaného uplatnil u zamestnávateľa žalobcu už v r. 2009, kedy žalobca prestal splácať svoju pohľadávku. Z uvedeného vyplýva, že žalobca svoj naliehavý právny záujem preukazuje po viac ako 7 rokoch odo dňa uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere. Žalobkyňa nijako nepreukázala nedostatok slobodnej vôle, ktorej absencia by mohla mať za následok neplatnosť právneho úkonu, ani v čom má spočívať hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach na jej strane. Žalobkyňa mala možnosť preštudovať si obchodné podmienky právneho predchodcu žalovaného v rôznych formátoch písma na internetovej stránke www.postovabanka.sk pred vstupom do úverového vzťahu. Dôkazné bremeno nesie žalobkyňa a jej povinnosťou je preukázať, že zmluvu resp. Dohodu o zrážkach zo mzdy neuzavrela slobodne. V ďalšom uviedol, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalobkyne o tom, že táto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a žalobkyňa nepreukázala v čom spôsobuje nerovnováhu. Poukázal, že ak by žalobkyňa riadne a včas svoj záväzok plnila, tento zabezpečovací inštitút by nebol býval vôbec uplatnený. Právny predchodca žalobcu si všetky svoje záväzky vzniknuté zo zmluvy splnil riadne a včas a od žalobkyne požaduje iba to, čo od nej môže po práve požadovať. Poukázal na znenie §131 ods. 3 Zákonníka práce. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola slobodne a vážne uzatvorená a to v písomnej forme je inštitútom práva, ktorý má v prvom

rade zabezpečovací charakter a v žiadnom prípade nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka a nejde o prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu, ale uplatnenie si zákonného zabezpečovacieho inštitútu práve pre prípad neplnenia si povinnosti zmluvnou stranou. Účelom zabezpečovacieho inštitútu je uspokojenie pohľadávky aj mimo súdneho konania a je absolútne absurdné a v rozpore so základnými princípmi občianskeho práva, zdôvodňovať neplatnosť dohody, práve jej účelom, ktorým je mimosúdne uspokojenie pohľadávky.

V ďalšom uviedol, že §53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase podpisu zmluvy, hovorí o neplatnosti podmienky. Gramatickým výkladom tohto ustanovenia je dôvodný záver, že dohoda o zrážkach zo mzdy nie je zmluvnou podmienkou ako právnou skutočnosťou nezávislou od vôle, s ktorou je spojený vznik, zmena alebo zánik práva či povinnosti, ale samostatným dvojstranným právnym vzťahom, ktorý zabezpečuje hlavný záväzok. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/994/2013, Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 6C/197/2014, sp. zn. 6C/197/2012, NS ČR sp. zn. 25Cdo/140/2006, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/197/2014.

Zároveň podaním doručeným súdu dňa 29.11.2017 podal vzájomnú žalobu o zaplatenie sumy 1189,21 eur s príslušenstvom. Podanú žalobu odôvodnil tým, že medzi stranami sporu bola uzatvorená dňa 11.05.2007 zmluva o úvere, na základe ktorej bol žalobkyňu poskytnutý úver v sume 1659,70 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala uhradiť pravidelnými mesačnými splátkami. Nakoľko svoju povinnosť neplnila riadne a včas, došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a to ku dňu 26.08.2009. Pohľadávka bola voči žalovanej uplatnená na rozhodcovskom súde. Stály rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s. Bratislava, vydal dňa 17.05.2011 rozhodcovský rozsudok sp. zn. O., ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.06.2011 a vykonateľnosť dňa 19.06.2011, ktorým zaviazal žalobkyňu (v právnom postavení pred rozhodcovským súdom žalovaného) zaplatiť žalovanému (v právnom postavení pred rozhodcovským súdom žalobcovi) istinu 1189,21 eur, úroky, úroky z omeškania, poplatky a náhradu trov rozhodcovského konania. Na základe tohto vykonateľného rozhodnutia bol podaný návrh na vykonanie exekúcie, avšak žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá a exekučné konania bolo zastavené. Teda žaloba bola na rozhodcovskom súde podaná vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote a premlčacia doba v prípade žalovanej pohľadávky ešte neuplynula (spočívala od podania žaloby na rozhodcovskom súde po zastavenie exekučného konania). Preto žiadal, aby súd zaviazal žalobkyňu (vo vzájomnej žalobe v postavení žalovanej) k zaplateniu sumy 1189,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1189,21 eur od 29.11.2017 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

9. Právny zástupca žalobkyne vo svojom písomnom podaní, doručenom súdu dňa 03.04.2017, ako aj na pojednávaní trval na podanej žalobe v celom rozsahu, pričom poukázal na doterajšiu ustálenú súdnu prax. Zmluvu o úvere zo dňa 11.05.2007 považoval za problematickú, neobsahujúcu všetky náležitosti podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. Použitím dohody o zrážkach zo mzdy sa žalovaný snaží obísť § 5 zák.č. 250/2007 Z.z., nakoľko sa snaží vymôcť premlčané plnenie, bez toho aby zo strany žalobkyne bola vznesená námietka premlčania. V danom prípade sa jedná jednoznačne o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 23a ods. 1 zák. č. 634/1992 Zb. a zároveň o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. b) zák. 258/2001 Z.z. Taktiež sa nejednalo o individuálne dojednanú, nakoľko podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť sa oboznámiť pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Poukázala na skutočnosť, že predmetnou žalobou sa nedomáhala určenia dohody za neplatnú pre jej neprijateľnosť, tak ako vo vyjadrení uviedol žalovaný, ale žiadala, aby súd vyhlásil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola súčasťou formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany žalovaného a samostatne ju nebolo možné odmietnuť. Na uložení povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy mala neliehavý právny záujem, nakoľko jej použitie sa prieči zákonu a z dôvodu bezúročnosti zmluvy, a jej prípadným použitím by došlo ku škode na majetku žalobkyne. Preto na podanej žalobe trvala v celom rozsahu a uplatnila si náhradu trov konania.

10. Zástupca žalovaného vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že s podanou žalobou nesúhlasí a trval na podanej vzájomnej žalobe. Mal za to, že nárok uplatnený vo vzájomnej žalobe nie je premlčaný.

11. Zástupca žalobkyne vo svojej výpovedi na pojednávaní žiadal, aby súd vzájomný protinávrh žalovaného zamietol, nakoľko je premlčaný. Exekučné konanie bolo zastavené z dôvodu, že rozhodcovská doložka bola vyhlásená za neplatnú. Preto pokiaľ žalobca svoj nárok uplatnil na rozhodcovskom súde, tak nedošlo k spočívaniu premlčacej doby. Premlčacia doba riadne plynula a z tohto dôvodu, pokiaľ žalovaný vyhlásil predčasnú splatnosť úveru dňa 26.08.2009, nárok žalovaného je už premlčaný. Preto na podanej žalobe trval v celom rozsahu a uplatnil trovy konania.

12. Podľa ustanovenia §3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa ustanovenia §4 ods. 5 Zákona, predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa ustanovenia §5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, iba že táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

13. Podľa ustanovenia §52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ustanovenia §52 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ustanovenia §52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia §53 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustanovenia §54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť

svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa ustanovenia §37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa ustanovenia §39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa ustanovenia §551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

14. Podľa ustanovenia §2 písm. a) a b) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon“), na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1,2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa ustanovenia §4 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,

- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Podľa ustanovenia §4 ods. 4 Zákona o spotrebiteľských úveroch, pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa ustanovenia §4 ods. 5 Zákona o spotrebiteľských úveroch, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere .

15. Žalovaný v danej právnej veci vzniesol námietku nedostatku právomoci tunajšieho súdu nakoľko podľa jeho názoru by ju mal prejednávať rozhodcovský súd. Súd prvej inštancie sa s týmto tvrdením žalovaného nestotožňuje.

Rozhodcovská klauzula sa nachádza v čl. 3, bod 7 Zmluvy o úvere zo dňa 11.05.2007 ako formulárová súčasť zmluvy o úvere, ktorú právny predchodca žalovaného v 1. rade používal v rámci svojej podnikateľskej činnosti v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalobkyňa nemala možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej zmluvy ovplyvniť. Spotrebiteľské zmluvy sú typické tým, že ich o určitom rovnakom predmete plnenia štandardne a opakovane uzatvárajú dodávatelia s veľkým počtom zákazníkov (spotrebiteľia) s tým, že dodávateľ ako navrhovateľ zmluvy vopred v návrhu stanovuje obsah týchto zmlúv a stanovuje aj podmienky ich realizácie. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačných tlačivách, spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu. Pre spotrebiteľskú zmluvu je teda charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom. Rozhodcovská klauzula nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, bola dojednaná na začiatku zmluvného vzťahu, takmer nečitateľnou veľkosťou písma, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť.

Podľa § 93b Zákona o bankách č. 483/2001 Z.z. zákona o bankách (ďalej len „ZoB“) banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov (§ 5 písm. i)) budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona, a to tak, aby klient mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Banka a pobočka zahraničnej banky sú pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy tiež povinné preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných sporov z obchodov.

Súd je toho názoru, že medzi pôvodným veriteľom a žalobkyňou nebola platne uzatvorená rozhodcovská doložka a preto námietku nedostatku právomoci tunajšieho súdu považoval za nedôvodnú.

16. V ďalšom žalovaný namietol nedostatok jeho pasívnej vecnej legitímácie a súd je toho názoru, že nie je dôvodná ani táto námietka. Žalovaný v tomto smere uvádzal, spolu s pôvodným veriteľom tvoria nerozlučné spoločenstvo, nakoľko takúto podmienku používa v zmluvách so spotrebiteľom.

Podľa ustanovenia §524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa ustanovenia §524 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

V zmysle citovaných ustanovení namiesto pôvodného veriteľa (postupcu) sa dlžníkovým veriteľom stáva postupník a s postúpenou pohľadávkou prechádzajú všetky práva s pohľadávkou spojené. Právami spojenými s pohľadávkou sú najmä práva vyplývajúce zo zabezpečenia záväzkov (§ 544 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dohoda o zrážkach zo mzdy, ako právo akcesorické, sleduje pohľadávku, ktorú zabezpečuje. Sleduje ju aj v prípade zmeny veriteľa postúpením pohľadávky. Postupník, ktorý nastupuje na miesto postupcu, je oprávnený oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami, preto postupcovi zákon (§ 528 Občianskeho zákonníka) ukladá povinnosť odovzdať postupníkovi všetky doklady a informácie, týkajúce sa postúpenej pohľadávky. Ďalej mu ukladá povinnosť vyrozumiť osobu, ktorá zabezpečenie záväzku poskytla, o postúpení pohľadávky, pričom súhlas tejto osoby s postúpením pohľadávky nie je potrebný. Pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Obdo V 102/2005.

Okruh účastníkov konania určuje žalobkyňa vychádzajúc z hmotného práva. Vecnú legitimitáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimitácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimitácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. V tomto konaní žalobkyňa osvedčila existenciu právneho vzťahu medzi ňou a žalovaným v 1. rade, čo vyplýva z predloženej zmluvy o úvere v spojení s výzvou zo dňa 11. 7. 2012 na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne adresovanej zamestnávateľovi žalobkyne, ako aj z vyjadrenia samotného žalovaného v 1. rade, ktorý nepoprel, že je právnym nástupcom Poštovej banky a. s., teda jeho hmotnoprávne nástupníctvo nebolo v konaní spochybnené.

17. Na základe vykonaného dokazovania súd mal tak za preukázané, že medzi žalobkyňou a pôvodným veriteľom bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

18. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

19. Vzhľadom na charakter žalobkyňou uplatňovaného nároku, je nesporné, že ide o tzv. určovaciu žalobu podľa ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (do 30. 06. 2016 podľa §80 písm. c/ O.s.p.). Podľa tohto ustanovenia možno žalobou uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Žalovaný namietal nedostatok naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe, a súd v prvom rade uvádza, že zo samotného zákonného ustanovenia (najmä §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.) vyplýva tento naliehavý právny záujem spotrebiteľa na takejto žalobe. Naliehavý právny záujem je daný, pretože takouto žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobkyňa nachádza. Práve žalobkyňa a jej majetková sféra je v ohrození, a preto žalobkyňa v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúcich z ust. § 3 ods. 3 zákona č.250/2007 Z. z., z čoho taktiež vyplýva naliehavý právny záujem na požadovanom rozhodnutí. Tento

výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorej charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

Práve žalobkyňa a jej majetková sféra je v ohrození neprimeranej výšky zrážok zo mzdy, ktorých konečnú výšku určuje žalovaný svojím jednostranným rozhodnutím. V konaní pred súdom by mohla byť pohľadávka vyčíslená v zákonnej výške, čo sa žalovaný snaží touto dohodou obísť, a preto je namieste práve táto žaloba. V opačnom prípade žalovaný výšku svojho nároku, ktorú si takto môže sám určovať, nebude mať potrebu nijako revidovať.

Porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.11.2015 sp. zn. 8Cdo/483/2014.

20. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (§ 551 OZ) predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov slúži jednak na zabezpečenie pohľadávky, ako aj na jej postupné uspokojenie. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí mať ex lege písomnú formu, inak je neplatná. Obsahom dohody o zrážkach zo mzdy je súhlas dlžníka, aby platiteľ z jeho mzdy vykonával zrážky vo vopred určenej výške a vyplácal ich veriteľovi, ktorému vzniká právo, aby po splatnosti pohľadávky boli vykonávané zrážky zo mzdy dlžníka a boli zamestnávateľom vyplácané.

21. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola súčasťou formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa. Žalobkyňa nemala možnosť nijakým spôsobom ovplyvniť obsah zmluvy. Opak žalovaný v konaní nepreukázal. Aj podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ veriteľ je povinný preukázať splnenie svojich predzmluvných povinností poskytnutia informácie a overenia úverovej bonity dlžníka. Zásada efektivity je porušená, ak dôkazné bremeno nesplnenia povinnosti veriteľa zaťažuje spotrebiteľa.

22. Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Ide o jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách. Ak sa neberie do úvahy výber programu a podpis, tak spotrebiteľ takmer žiadnym spôsobom neparticipuje na koncipovaní zmluvy. Dá sa preto plne pochopiť pomerne silná ochrana spotrebiteľov, ktorú slovenský zákonodarca zakotvil v ust. § 54 OZ. Faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom pri vzájomnej kontraktácii je zjavná a viaceré rozhodnutia súdneho dvora na to poukazujú (napr. rozsudok C 168/05 E. / B.).

23. Cieľom spotrebiteľského práva je zvýšená ochrana slabšej strany záväzkového vzťahu, ktorou je nepochybne spotrebiteľ, pričom východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na všetky podmienky, za ktorých dochádza ku vzniku záväzkovo-právneho vzťahu, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa a tiež so zreteľom na to, že dodávateľ má možnosť jednostranne stanoviť zmluvné podmienky, čo aj v reálnom živote uskutočňuje, a to prostredníctvom formulárových zmlúv. Pre spotrebiteľské právne vzťahy je typické, že spotrebiteľ vystupuje v právnom vzťahu s dodávateľom ako menej informovaný a neskúsený účastník. Úprava spotrebiteľských právnych vzťahov je kogentnou a jej zmyslom a cieľom je nepochybne vyrovnanie faktickej nerovnosti v zmluvnom vzťahu s dodávateľom.

24. Zmluvné podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve sa môžu odchýliť od podmienok upravených v tomto zákone len v prospech spotrebiteľa a akákoľvek dohoda v spotrebiteľskej zmluve, ktorá zhoršuje postavenia spotrebiteľa, alebo ktorou sa vopred vzdáva svojich práv, je neprijateľná, teda neplatná. Vzhľadom na všetky relevantné skutočnosti niet v danom prípade pochybnosti o tom, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania „Dohoda o zrážkach zo mzdy“ vzhľadom na to, že ide o formulárovú zmluvu a vzhľadom na to, že žalovaný v priebehu konania nepreukázal, že by predmetná dohoda mala povahu individuálne dohodnutej zmluvy, je neplatná.

25. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje zamestnávateľovi žalobkyne vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne bez toho, aby bola podrobená súdnemu prieskumu o tom, či je pohľadávka oprávnená.

Predformulovaný súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprímeranému konaniu zo strany dodávateľa. Podstatným znakom dohody o zrážkach zo mzdy je písomný súhlas dlžník s vykonávaním zrážok z jeho mzdy. Dohodou o zrážkach zo mzdy nemožno zabezpečiť budúcu pohľadávku ako je to v tomto prípade. Je právne irelevantné, či žalovaný využil možnosť žiadať zamestnávateľa žalobkyne o výkon zrážok. Dôležitou skutočnosťou je existencia napádanej zmluvnej podmienky. V prejednávanej veci však došlo aj realizácii dohody o zrážkach zo mzdy.

26. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (rozsudok C-106/77 Simmenthal, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/95/2013 zo dňa 19.06.2013).

27. Uvedenie dohody o zrážkach zo mzdy do vopred naformulovanej zmluvy, ktorej obsah spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť, a ktorá umožňuje fakticky svojvoľne nadiktovať výšku pohľadávky za účelom mimosúdnej exekúcie majetku spotrebiteľa, hodnotí súd ako neprijateľný a zlý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. Keďže vzhľadom na vyššie uvedené ide o právny úkon, ktorý svojim obsahom a účelom odporuje zákonu a obchádza ho, ide o neplatný právny úkon. Formulácia „dohody“ o zrážkach zo mzdy sa dostala objektívne do rozporu s požiadavkou na poctivý obchodný styk a čestnú obchodnú prax. Zákonodarca priznal takémuto konaniu nielen rozpor s imperatívom dobrých mravov, ale priamo zo zákonom.

Nič nebráni judikovať dohodu ako neplatnú (§53 ods. 5 OZ), hoci má základ v znení zákona. Dôležité sú okolnosti jej zakotvenia v zmluve a význam ostatných zmluvných podmienok (Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí; čl.4 smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

28. Aj keď zákon nevylučuje uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy, tak túto je nutné vždy posudzovať vo vzťahu k základnému právnemu vzťahu, ktorým bolo uzavretie zmluvy o úvere. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola súčasťou samotnej úverovej zmluvy, to znamená, že žalobkyňa, ako spotrebiteľ, nemohla ovplyvniť uzatvorenie tejto dohody o zrážkach zo mzdy. Ak žalobkyňa zmluvu o úvere už raz podpísala, tak nemala možnosť zabrániť vykonávaniu zrážok, pretože na základe uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy mali byť zrážky vykonávané do tej doby, kým žalovaný neoznámí zamestnávateľovi, že sú všetky pohľadávky splatené, pričom žalobkyňa takúto dohodu o zrážkach zo mzdy ukončiť nemohla.

29. Aj keď inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov bol zákonom v čase uzatvorenia zmluvy povolený, tak je potrebné poukázať na to, že pokiaľ sa takáto dohoda uzatvárala vo vzťahu, kde povinnou osobou bol spotrebiteľ, ide o dojednanie, ktoré svojou podstatou obchádzalo súdnu ochranu spotrebiteľa, pretože vylučovalo zo súdneho prieskumu uplatňovanú pohľadávku voči spotrebiteľovi.

30. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie teda musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená. Výslovne to zákonodarca vyjadril v zákone č. 102/2014 Z.z. novelizujúcom zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, konkrétne v jeho § 5a keď s účinnosťou od 1. 5. 2014 priamou normatívnou úpravou nepripustil zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, s výnimkou prípadu jej uzavretia vo forme osobitnej listiny, ak spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Aj z dôvodovej správy k tejto zmene vyplýva, že zákonodarcu k tejto zmene viedlo zistenie, že všeobecná úprava v Občianskom zákonníku nevyžadujúca schválenie

súdom, kde stačí iba jednostranný úkon zo strany predávajúceho vytvára výraznú nerovnováhu medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto je potrebné túto nerovnováhu korigovať.

31. Súd poukazuje, že aj Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

32. Súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi pôvodným veriteľom a žalobkyňou priamo v zmluve o úvere je jednak neprijateľnou zmluvnou podmienkou a tiež neplatným zmluvným dojednaním pre rozpor so zákonom a preto považoval žalobu podanú žalobkyňou za vhodný prostriedok ochrany jej práv ako spotrebiteľa a žalobe vyhovel.

33. Pokiaľ ide o samotné vyjadrenie petitu vo forme zdržania sa konania na ktoré by pri právne bezvadnom právnom stave mala žalobkyňa nepochybne právo a jeho nesúladu s § 137 CSP a namietanie danej skutočnosti zo strany žalovaného, súd uvádza, že zdržovací nárok má preventívnu povahu, pretože smeruje ako proti závadnému konaniu, ktoré rušiteľ už započal a dosiaľ v ňom pokračuje, tak aj proti konaniu, u ktorého vzhľadom k jeho sústavnosti hrozí, že v ňom bude pokračovať. Zdržovacím nárokom, ktorý vo všeobecnosti smeruje do budúcnosti, má byť zabránené nielen v pokračovaní protiprávneho stavu ale i v opakovaní protiprávneho konania, ktoré bolo jeho príčinou. Zdržovacím nárokom sa poškodený bráni proti tomu, aby sa konanie, ktorým sú poškodzované jeho práva, opakovalo, alebo aby bolo pokračované v konaní, ktoré predstavuje zásah do jeho práv. Extenzívny výklad možno dôjsť k záveru, že zdržovacím petitom sa možno domáhať aj odstránenia už existujúceho a pretrvávajúceho závadného stavu. Tak je tomu aj v prejednávanej veci. Je nepochybné, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola už predložená zamestnávateľovi žalobkyne. To znamená, že zdržovací petit už v tomto prípade funkciu preventívnu nemôže mať (predloženie dohody o zrážkach zo mzdy je jednorazovým aktom), ale môže mať funkciu odstránenia závadného stavu, teda, že na základe právoplatného rozsudku bude žalobca povinný zdržať sa ďalšieho vyžadovania zrážok zo mzdy, ktoré by mal vykonávať zamestnávateľ žalobcu, a teda bude mu povinný oznámiť, že ďalšie zrážky zo mzdy vykonávať nemožno. Pokiaľ by tak neurobil, bude zodpovedať za škodu tým spôsobenú. Aj na základe vyššie uvedeného má súd za to, že bolo dôvodné žalobe vyhovieť.

Súd poukazuje na obdobný právny názor vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/124/2016 zo dňa 25.04.2017, sp. zn. 3Co/160/2016 zo dňa 06.12.2016, Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/198/2016 zo dňa 20.04.2017, sp.zn. 12C/458/2015 zo dňa 13.04.2017, sp. zn. 25C/36/2015 zo dňa 28.09.2015, Okresného súdu Trebišov sp. zn. 15Csp/258/2016 zo dňa 05.04.2017, Okresného súdu Svidník sp. zn. 5C/92/2015 zo dňa 10.06.2016.

34. Zároveň žalovaný v 1. rade podal vzájomnú žalobu, ktorou žiadal, aby súd zaviazal žalobkyňu k zaplateniu sumy 1189,21 eur s príslušenstvom. Žalobkyňa však vznesla námietku premlčania uplatneného nároku.

35. V zmysle § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

36. Podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia premlčacia doba sa zastavuje - spočíva po dobu konania, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo inom príslušnom orgáne a v začatom konaní riadne pokračuje. Po odpadnutí prekážky, ktorá spôsobila spočívanie premlčania, môže plynúť premlčacia doba ďalej v čase, ktorý ostáva do jej skončenia, pričom sa započítava čas, ktorý uplynul od začiatku jej plynutia až do vyskytnutia sa prekážky. Základnou podmienkou, aby došlo k spočívaniu premlčacej lehoty je, aby veriteľ dotknuté právo uplatnil buď na súde alebo u iného, avšak nevyhnutne príslušného orgánu, ktorým môže byť v zmysle zák. č. 244/2002 Z.z. i rozhodcovský súd. Zo znenia citovaného ustanovenia je možné a contrario vyvodit', že ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo u

iného nepríslušného orgánu, hoci v začatom konaní riadne pokračuje, premičacia doba od uplatnenia po dobu trvania konania plynie naďalej a nedochádza k jej spočívaniu.

37. Zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi účastníkmi dňa 11.05.2007 vyplýva, že Rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu bola uvedená ako súčasť Obchodných podmienok na zadnej strane Zmluvy o úvere. Podľa tejto doložky sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory, ktoré medzi nimi vzniknú z právnych vzťahov na základe tejto zmluvy alebo súvisiacich s touto zmluvou (vrátane sporov o jej platnosť a výklad), predložia na rozhodnutie jedinému rozhodcovi. Stály rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s. Bratislava,. Zmluvné strany sa výslovne dohodli na , že strany sporového konania sa rozhodnutiu RAM podriadia s tým, že toto rozhodnutie bude pre nich konečné a záväzné. V takom prípade sa táto skutočnosť považuje za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej doložky.

Takto formulovaná rozhodcovská doložka znemožňuje spotrebiteľovi, v prípade podania žaloby dodávateľom, dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, čím spôsobuje hrubú jednostrannú výhodnosť pre dodávateľa, pretože výber rozhodcovského súdu dodávateľom bol obsahom všeobecných obchodných podmienok tvoriacich súčasť zmluvy, ktorá je dodávateľom vopred pripravená, a spotrebiteľ nemal možnosť obsah zmluvy, a teda ani rozhodcovskej doložky ovplyvniť, mohol ju ako celok len prijať alebo odmietnuť.

V skúmanom prípade nemožno uvažovať nad tým, že by rozhodcovská doložka bola individuálne dojednanou zmluvnou podmienkou. Zo spôsobu uzatvorenia rozhodcovskej doložky, ktorá je súčasťou formulárovej zmluvy, nie je možné odvodiť, že veriteľov bol návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky ponúknutý dlžníkovi a tento mal možnosť jeho návrh buď prijať alebo odmietnuť. Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodcovská doložka je súčasťou formulárovej zmluvy je zrejmé, že dlžník - žalobkyňa nemala možnosť uzatvorenie rozhodcovskej doložky ovplyvniť. Len v prípade, ak by rozhodcovská doložka bola dohodnutá individuálne, bolo by zrejmé, že spotrebiteľ bol riadne oboznámený s rozhodcovskou doložkou a pristúpil na ňu. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah, pričom ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Dôkazné bremeno o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky so spotrebiteľom spočíva na veriteľovi - žalovanom, tento však v tomto smere v rámci vzájomnej žaloby nepredložil žiadne dôkazy, ani netvrdil rozhodujúce skutočnosti, ktorými by preukazoval individuálnu dohodu so žalobkyňou na riešení sporov medzi nimi v rozhodcovskom konaní.

V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je pritom význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v prípade sporu, súkromná osoba rozhodne o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán, s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardného textu tzv. formulárovej zmluvy, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, bez vysvetlenia spotrebiteľovi podstatných rozdielov medzi konaním pred štátnym súdom a rozhodcovským súdom, je dôvodné predpokladať, že spotrebiteľ ako slabšia strana sporu si svoj osud v tak závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces nevedomuje.

Rozhodcovská doložka dojednaná za týchto podmienok môže ľahko slúžiť na obchádzanie platnej právnej úpravy slúžiacej na ochranu spotrebiteľa. Dodávateľ, ktorý určuje, ktorý rozhodcovský súd bude rozhodovať o prípadných sporoch zo zmluvy, je pre vybraný rozhodcovský súd zdrojom príjmov, preto je namieste obava, do akej miery je rozhodcovské konanie u dodávateľom vybraného rozhodcovského súdu objektívne. Okrem toho táto doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu.

Rozhodcovská doložka v danom prípade má síce charakter tzv. nevýhradnej rozhodcovskej doložky, pretože spotrebiteľovi dáva na výber medzi všeobecným súdom a rozhodcovským súdom, avšak v prípade podania žaloby dodávateľom, je daná právomoc výlučne určeného rozhodcovského súdu, čo zakladá nerovnováhu v postavení spotrebiteľa (tak ako sa stalo aj v tomto konkrétnom prípade), pretože ten je v tom prípade povinný podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. V prevažnej väčšine prípadov, je žalobcom z úverovej zmluvy práve dodávateľ. Možnosť voľby je tak pre spotrebiteľa len

iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, a to na vybraný rozhodcovský súd.

V obdobnej veci ÚS SR v rozhodnutí IV.ÚS 55/2011 z 24.2.2011 zaujal stanovisko, že pokiaľ súd vyslovil názor, že rozhodcovská doložka, ktorá znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde, je neprijateľná a prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, resp. že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka za použitia ich výkladu v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS, tieto závery súdov nemožno považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušného ustanovenia ESP a k porušeniu základných práv sťažovateľa nedošlo.

38. Súd je toho názoru, že zmluvná podmienka obsiahnutá v Obchodných podmienkach v podobe rozhodcovskej doložky, podľa ktorej všetky spory v prípade žaloby podávanej veriteľom prejedná vopred vybraný rozhodcovský súd, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

39. Pretože rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná a nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť. Inak povedané, predmetný Stály rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovská a mediačná, nebol príslušným orgánom na prejednanie a rozhodnutie danej veci. V dôsledku toho podaním návrhu na začatie konania na tento orgán ani pokračovaním v začatom konaní nemohlo dôjsť k zastaveniu - spočívaniu danej premlčacej lehoty. Predmetná trojročná premlčacia lehota preto začala plynúť dňa 27.08.2009 deň nasledujúci po splatnosti uplatnenej pohľadávky, pričom uplynula dňa 27.08.2012 - s poukazom na § 122 ods. 1 Občianskeho zákonníka a keďže vzájomná žaloba na súd bola podaná až dňa 29.11.2017, teda po uplynutí premlčacej lehoty, žalobkyňa vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku vo vzájomnej žalobe, nebolo možné uplatnené premlčané právo žalovanému priznať a vzájomný návrh, ktorým sa domáhal zaplatenia sumy 1189,21 eur s príslušenstvom ako nedôvodný bolo potrebné v celom rozsahu zamietnuť.

40. Podľa § 337 ods. 3 zák. č. 160/2015 CSP; súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel. Ustanovenie § 335 platí primerane.

41. Podľa ustanovenia §255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa ustanovenia §262 ods. 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a preto žalobkyni vo vzťahu k žalovanému v 1. rade priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.